

Rakennuslupa 398-2023-822

Hakemuksen saapumispäivämäärä
27.11.2023

Rakennuspaikka

398-405-3-42
398-16-160-6

Valimonkatu 8
15100 LAHTI

Kaava
Kaavanmukainen käyttötarkoitus

Pinta-ala 17098.0
Pinta-ala 62332.0

Yleiskaava
TTV

Hakija

Lahden kaupunki
Harjukatu 31, PL 202
15101 LAHTI

Renor Oy
Askonkatu 9 B
15100 LAHTI

Yhteystiedot

Mölsä, Marko
Kukonkuja 1
15880 Hollola

Toimenpide

Uusi rakennus
Rakennus 1 Toimisto/ showroom.
Rakennus 2 puolilämmin varastorakennus
Rakennus 3 Autotalli/autokatos
Varastokatos 1
Varastokatos 2

Uusi rakennus			
Luvan rakennus	Kokonaisala	Kerrosala	Tilavuus
1	1308.0	1308.0	8630.0
2	2304.0	2304.0	19350.0
3	32.0	32.0	135.0
4	2796.0	0.0	0.0
5	700.0	0.0	0.0

Rakenteellinen paloturvallisuus

Layher Oy toimisto/s - P1
Varastorakennus - P2
Autotolli/autokatos - P2
Varastokatos 1 - P2
Varastokatos 2 - P2

Lausunnot

Markus Lehmuskoski	30.11.2023	Puoltava
Ympäristövalvonta/vesiensuojelu	10.01.2024	Ehdollinen
Ari Holopainen	09.01.2024	Ehdollinen

Hakemuksen liitteet

Valtakirjat 3 kpl
Kaupparekisteriote
Selvitys rakennuspaikan omistus- tai hallintaoikeudesta
Tonttikartta
Kiinteistörekisteriote
Pääpiirustukset
Riskiarviointilomakkeet 4 kpl
Rakenteiden suunnittelun ja toteutuksen perusteet -asiakirja 3 kpl
LVI-suunnittelun ja toteutuksen sekä käyttöönoton perusteet
Kosteudenhallintaselvitys
Henkilömääräselvitys liittyen väestönsuojaan
Tutkimus ja nykytilannekartta
Hulevesisuunnitelma
Pintavesisuunnitelma
Pohjatutkimus, perustamistapalausunto ja geo-työselostus
VSS-piirustus ja -ilmoitus
Selvitys rakennuksen suunnittelusta ja suunnittelijoista
Lämmöneristysmääräysten perusvaatimusten täytyminen
Energiaselvitys
Rakennushankeilmoitus RH1
Rakennushankeilmoitus RH2

Lisäselvitykset ja poikkeukset

Muodostettavalle korttelin 16160 tontille 8 (muodostuu tonteista 5 ja 6) haetaan lupaa Layher Oy:n toimintaan tarvittaville rakennuksille, katoksille ja muille rakenteille seuraavasti. Rakennus 1 Toimisto/ showroom. Rakennus 2 puolilämmin varastorakennus jossa sijaitsevat myös väestönsuoja ja varastotyöntekijöiden tilat sekä huoltotiloja. Rakennus 3 Autotalli/autokatos. Varastokatos 1 ja varastokatos 2 teräsosien varastointiin. Koko tontti tasataan trukkilienteelle sopivaksi varastointialueeksi. Tontti aidataan ja tiealuetta vastaan tehdään tarvittavat tukimuurit. Hulevesien käsittelystä tehdään erillinen suunnitelma, samoin istutuksista tehdään erillinen suunnitelma.

Poikkeukset:

Haetaan poikkeuksena sijoittaa rakennuksia ja katoksia osittain asemakaavan mukaiselle tontin osalle, jolle tontinomistajan on rakennettava ja kunnossapidettävä tie sekä rakennusjärjestyksen määräyksestä 3.7 sijoittaa hulevesien imeytys kaupungin alueelle tontin itäpuolelle.

Kulkuyhteys rakennettavalle tontille on suunniteltu naapuritontin piha-alueen kautta.

Jätevesien johtaminen on suunniteltu yhdistettäväksi naapurin jätevesijärjestelmään.

Viranomaisen on suorittanut naapurien kuulemisen. Väylävirasto on vastannut kuulemiseen lausunnolla.

Muilla naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeeseen.

Lupaehdot

Asemakaava-arkkitehdin lausunto:

Mannerheiminkadun puoleiset rakennukset ylittävät asemakaavan rakennusalan rajan ja ulottuvat kulkutietä varten varatulle alueelle. Liikenne on kuitenkin hoidettavissa tontin sisäisenä, eikä kyseisen tontin itäpuolelle ole järjestettävä läpikulkua. Ylitys on myönnettävissä, joskin kadun puoleiseen julkisivuun voisi toivoa enemmän yksityiskohtia, mainoksia tai muuta julkisivun käsittelyn vaihtelua.

Asemakaavassa on tontin pohjois- ja eteläpuolelle merkitty kadun ja radan alittavia kulkuvarauksia (a/pp). Liikennesuunnittelun kanssa käydyn keskustelun perusteella ne ovat hyvin vaikeasti toteutettavissa, eikä kaupungilla ole niiden suhteen suunnitelmaa tai aikomusta rakentamiselle. Hanke on näiden kulkuvarausten suhteen myös hyväksyttävä.

Alueelle tulee tehdä kiinteistönmuodostus laaditun tonttijaon M-23-164 mukaisesti. Tontin 6 osasta ja tilasta RN:o 3:42 tulee muodostaa uusi tontti 8.

Pelastusviranomaisen lausunto:

Rakentamisessa tulee noudattaa YM asetusta rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017 + muutos 927/2020).

Rakennuksista 1 ja 2 (toimisto/showroom ja varasto) esitettävä suunnitelma poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta pelastusviranomaiselle hyväksyttäväksi.

Alkusammutuskaluston sijoitussuunnitelma (kaikki rakennukset) esitettävä pelastusviranomaiselle hyväksyttäväksi.

Rakennukset tulee varustaa riittävällä ja käyttötarkoitukseen soveltuvalla alkusammutuskalustolla.

- ohjeena: <https://pelastuslaitokset.fi/julkaisut/alkusammutus> Ohje alkusammutusvälineiden sijoittamisesta rakennukseen

- pikapalopostit

- käsisammuttimien riittävä teholuokka on yleensä vähintään 34A 183B

- sammutuspeite keittiöihin, minikeittiöihin yms. kahvinkeitto- ja ruuanlaittoliioihin

Uloskäytävät ja kulkureitit niille tulee merkitä ja valaista SM asetus (805/2005) mukaisesti.

Öljysäiliön / tankkauspuoleen osalta noudatettava kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä.

Jos toiminnanharjoittaja käsittelee tai varastoi vaarallisia kemikaaleja kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 24 § ja VNa (685/2015) 5 § tarkoitetulla tavalla, tulee siitä tehdä kemikaali-ilmoitus pelastusviranomaiselle vähintään kuukausi ennen toiminnan aloittamista.

Väestönsuojasta pyydetään myöhemmin erillinen lausunto pelastuslaitoksen valmiuspäälliköltä.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että väestönsuojalle tehdään

käyttönottotarkastus ennen rakennuksen loppukatselmusta. Käyttönottotarkastuksessa

katsotaan suojan suunnitelmien mukaisuus, tiiveys sekä materiaalit ja tarkastuksesta laaditaan pöytäkirja.

Autotallin ja toimistorakennuksen välisessä etäisyydessä ja/tai palo-osastoinnissa huolehdittava riittävällä tavalla palon leviämisen estäminen.

Erilliset savunpoistosuunnitelmat rakennuksista 1 ja 2 (toimisto/showroom ja varasto) esitettävä pelastusviranomaiselle hyväksyttäväksi.

- huom.: savunpoisto tulee mitoittaa tilan palokuormaryhmän mukaan YM asetuksen (848/2017) perusteluistion 42 § taulukko PM 3 mukaisesti:

Alle 600 MJ/m² = 1,0 %

600 – 1200 MJ/m² = 1,5 %

Yli 1200 MJ/m² = 2,0 %

Painovoimaisessa savunpoistossa savunpoistoon käytettävien aukkojen geometrinen vapaa aukkopinta-ala saadaan taulukossa esitetyn prosenttiluvun ja huoneistoalan tulona.

Koneellisessa savunpoistossa mitoitusvirtaama saadaan taulukossa esitetyn prosenttiluvun, huoneistoalan ja kertoimen 1 m/s tulona.

Pelastusviranomainen osallistuu aloituskokoukseen kutsuttuna.

Tehdään kohteessa pelastuslain 81 a § mukainen tarkastus rakennushankkeen aikana (ns.

erityinen palotarkastus) ennen käyttöönottoa. Kohteen palotarkastaja allekirjoittanut.

Väestönsuojapiirustukset lausuntoineen tulee toimittaa rakennusvalvontaan ennen aloituskokousta.

Väyläviraston lausunto:

Suunniteltu rakennuspaikka sijaitsee lähimmillään noin 12 metrin etäisyydellä Lahti – Kouvola - radan lähimmästä raiteesta.

Raideliikenteen melu, tärinä ja runkomelu

Rakentamisessa tulee ottaa huomioon, että rakennuspaikka sijaitsee rautatiemelun ja rautatiestä aiheutuvan tärinän vaikutusalueella.

Valtioneuvosto on antanut päätöksen melutason ohjearvoista (993/92). Rakennusten suunnittelussa on meluntorjunnan kannalta huomioitava, ettei rautatie- ja tieliikenteestä aiheutuvat melutasot ylitä annettuja ohjearvoja rakennuksen sisätiloissa tai piha-alueilla tulevaisuuden ennustetut liikennemäärät huomioiden.

Runkomelun osalta on huomioitava VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (Lprn) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Väylien suunnittelu / Suunnittelu

Tärinän osalta rakennusten suunnittelussa tulee huomioida VTT:n selvityksen Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278) mukaiset suositukset rakennusten värähtelyn enimmäisarvoista. Suosituksen mukaan tärinä ei saa ylittää uusissa asuinrakennuksissa värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} = 0,30$ mm/s ja vanhoissa asuinrakennuksissa värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} = 0,60$ mm/s. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot.

Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut:

Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008).

Julkaisuissa on annettu tärinään liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Mahdollisesti tarvittavat melun- ja tärinätorjuntarakenteet on tehtävä tontille hakijan toimesta ja kustannuksella. Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinätorjunnan kustannuksiin.

Radan stabiilitteetti

Radan läheisyyteen rakentamisesta ei saa aiheutua turvallisuusriskiä, haittaa radan stabiilitteetille tai kuivatukselle taikka muuta haittaa radanpidolle tai junaliikenteelle. Radan läheisyyteen rakennettaessa tulee huomioida ratalain (2.2.2007/110) 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue ja 39 §:n mukaiset toimenpiderajoitukset. Ratalain 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan keskilinjasta. Suoja-aluea koskettaa ratalain 39 §:n mukaiset toimenpiderajoitukset, joiden mukaan em. alueilla ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle.

Mikäli radan läheisyyteen rakentaminen sisältää radan stabiilitteettiin mahdollisesti vaikuttavia massojen siirtoja (kaivamista, pengertämistä), louhinta- tai paalutustöitä taikka maaperän kuivatusta tulee niistä aina tehdä riittävät, pohjatutkimuksiin perustuvat, selvitykset radan rakenteiden paikallaan pysymisen varmistamiseksi. Geosuunnittelussa on otettava kantaa riittävällä tasolla mm. alla mainittuihin asioihin. Luvan myöntävä taho valvoo, että mainitut asiat on otettu suunnittelussa huomioon ja että geosuunnittelijan osaamistaso kohteen vaatavuuteen nähden on

riittävä.

- Rakentamisen vaikutus radan stabiliteettiin
- Pohjavedenpinnan mahdollisen työnaikaisen tai lopullisen alentumisen vaikutus radan stabiliteettiin tai painumiseen
- Paalutustärinän vaikutus radan rakenteisiin ja teknisiin laitteisiin ja painumiseen
- Louhintätärinän vaikutus radan rakenteisiin ja teknisiin laitteisiin ja painumiseen

Väylien suunnittelu / Suunnittelu

- Pohjavedenpinnan virtausten muutosten vaikutus radan kuivatukseen
- Rakentamisen kuten louhinnan tai paalutuksen ympäristövaikutukset

Hankkeen rakentamisen aikaiset vaikutukset rataa tulee selvittää ja osoittaa ennen rakennustöiden aloittamista. Kohteen suunnittelu ja rakentaminen on tehtävä soveltuvin osin Väyläviraston geosuunnitteluohjeiden mukaisesti. Tällaisia ohjeita ovat mm:

- Eurokoodin soveltamisohje - Geotekninen suunnittelu - NCCI 7 (Liikenneviraston ohjeita 13/2017, <https://www.doria.fi/handle/10024/134574>)
- Tie- ja rataleikkausten suunnitteluohje (Väyläviraston ohjeita 35/2020, https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Vaylavirasto/vo_2020-35_tie_rataleikkausten_suunnitteluohje_web.pdf)
- Tien geotekninen suunnittelu (Liikenneviraston ohjeita 10/2012, https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Liikennevirasto/lo_2012-10_tien_geotekninen_web.pdf)
- Louhintatyöt rautatien läheisyydessä (Liikenneviraston ohjeita 23/2013, https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Liikennevirasto/lo_2013-23_louhintatyot_rautatien_web.pdf)
- Radanpidon turvallisuusohjeet TURO (Väyläviraston ohjeita 40/2022, https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Vaylavirasto/vo_2022-40_TURO.pdf)
- Infra RYL

Tehdyt suunnitelmat ja selvitykset tulee hyväksyttävä Väylävirastossa ennen rakennustöiden aloittamista. Lisätietoja antaa geoasiantuntija Mauri Kulman (p. 029 534 3363, mauri.kulman@vayla.fi).

Rakennustyöt rautatien läheisyydessä

Lähtökohtaisesti kaikki rakennustoimenpiteet tulee suorittaa kokonaisuudessaan rautatiealueen ulkopuolella, eikä myöskään rakennusmateriaaleja tai -koneita saa säilyttää rautatiealueella. Mikäli rakennustöitä on välttämätöntä tehdä myös rautatiealueella, on niistä aina sovittava Väyläviraston kanssa ratelain (2.2.2007/110) 36§:n mukaisesti hyvissä ajoin ennen rakennustöiden aloittamista. Tällöin kaikessa rautatiealueella tehtävässä työssä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia Väyläviraston ohjeita (saatavilla osoitteessa <https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>) ja työntekijöiltä edellytetään ratatyöturvallisuuspätevyyttä (Turva). Rautatiealueella työskennellessä tulee noudattaa erityisesti Radanpidon turvallisuusohjeita (TURO, Väyläviraston ohjeita 40/2022 tai uudempi) sekä Sähkörataohjeita (Liikenneviraston ohjeita 7/2016). Kyseiset ohjeet on syytä huomioida työturvallisuuden kannalta myös silloin, kun toimitaan rautatiealueen ulkopuolella, mutta radan välittömässä läheisyydessä.

Väylien suunnittelu / Suunnittelu

Mikäli rakennustyömaalla käytettävä nostolaite voi ulottua rautatiealueen päälle on sen käytöstä sovittava Väyläviraston kanssa Radanpidon turvallisuusohjeiden luvun 10 mukaisesti ennen rakennustöiden aloittamista (TURO, Väyläviraston ohjeita 40/2022).

Muutoin Väylävirastolla ei ole rautatiealueen haltijana huomautettavaa rakennushankkeen johdosta.

Ympäristövalvonnan/hulevesi-insinöörin lausunto:

Hulevesisuunnitelmaa tulee täydentää seuraavilta osin:

- Viivytyksen mitoituslaskelmat tulee esittää suunnitelman yhteydessä

- Likaantumisen riskiä aiheuttavaksi luokitelluille hulevesille (muut kuin katto- ja perustusten kuivatusvedet) tulee alueen pohjavesiluokituksesta johtuen järjestää öljyn- ja hiekanerotus ennen niiden johtamista kaupungin alueelle

Kaupungin alueelle sijoittuville hulevesirakenteille tulee hakea sijoituslupa.

Alueelle purkavan kaupungin hulevesiviemärin siirron toteuttamisesta tulee sopia kaupunkitekniikan kanssa ja sen huollettavuus tulee varmistaa sitä varten perustettavalla putkirasitteella.

Kulkuyhteydestä naapurin tontin puolella on toimitettava rasitesopimus rakennusvalvontaan. Hulevesien johtamisesta tontin itäpuolella olevalle kaupungin omistamalle alueelle on toimitettava sijoituslupa/rasitesopimus rakennusvalvontaan.

Jätevesien pumppamisesta naapuritontin jätevesijärjestelmään on toimitettava rasitesopimus rakennusvalvontaan.

Rakennusten väriytyminen ja julkisivumateriaalit hyväksyttävä kaupunkikuvaryhmässä.

Täydennetyt pääpiirustukset toimitettava rakennusvalvontaan ennen aloituskokousta.

Ennen rakennustyön tai kunkin työvaiheen aloittamista on hyväksyttävä tai pidettävä:

Rakennustöiden vastaava työnjohtaja

Aloituskokous

Ilmanvaihtolaitteiston asennustöiden työnjohtaja

Vesi- ja viemärlaitteiston asennustöiden työnjohtaja

Ennen kunkin työvaiheen aloittamista on:

Esitettävä selvitys rakennuspaikan perustamis- ja pohjaolosuhteista

Esitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma

Esitettävä rakennesuunnitelmat

Esitettävä ilmanvaihtosuunnitelmat

Esitettävä vesi- ja viemärisuunnitelmat

Esitettävä pintavesisuunnitelma

Esitettävä hulevesisuunnitelma

Esitettävä kosteudenhallintasuunnitelma

Esitettävä palokatkosuunnitelma

Esitettävä savunpoistosuunnitelma: P-H pelastuslaitos

Esitettävä alkusammutuskaluston sijoitussuunnitelma: P-H pelastuslaitos

Esitettävä poistumisreittien merkitsemistä ja valaisemista koskeva suunnitelma: P-H pelastuslaitos

Em. suunnitelmat on toimitettava rakennusvalvonnan sähköiseen lupapalveluun erityissuunnitelmat välilehdelle.

Suunnitelmien toimittamisesta ilmoitettava s-postitse ko. asian käsittelijälle.

Kohteessa on rakennustyön edistymisen mukaan pidettävä vähintään seuraavat katselmukset ja tarkastukset:

LVI-katselmus

Paikan merkitseminen: maankäyttö

Sijaintikatselmus: maankäyttö

Pihamaan korkeusaseman tarkistusmittaus: maankäyttö

Eriyinen palotarkastus: P-H pelastuslaitos

Väestönsuojan tarkastus: P-H pelastuslaitos

Sähköasennukset: sähköurakoitsijan käyttöönottotarkastus

Loppukatselmus

Muut lupaehdot:

+ Aloituskokoukseen tulee kutsua pelastuslaitoksen edustaja

Pohjavesialue: Rakennuspaikka sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella, minkä vuoksi rakentamisessa tulee noudattaa tällaisella alueella toimimisesta säädettyjä lakeja ja määräyksiä, Lahden kaupungin rakennusjärjestystä, Lahden kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä sekä Lahti Aqua Oy:n antamia ohjeita.

Suunnittelijat: Rakennushankkeen eri alojen suunnittelijat tulee lisätä hankkeelle sähköisessä lupapalvelussa.

Seurantakokous: Rakennuskohteessa pidetään työn edistymisen mukaan seurantakokouksia niin kuin niistä aloituskokouksessa erikseen sovitaan.

Esteetön rakennus: Rakentamisessa tulee ottaa huomioon Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömydestä 241/2017.

Radonhuomautus: Radonsuojaus huomioitava erityissuunnitelmissa.

Katualueen aitaaminen: Jos rakennustyötä varten on tarpeen käyttää tai aidata kaupungin katua tai muuta sen omistamaa maata, tulee tähän saada käyttöoikeuslupa kaupunkiympäristön vastuualueelta.

Kaivuunmassojen käsittely: Jos on tiedossa, että rakennuspaikalla on pilaantunutta maata tai rakennuspaikalla maata kaivettaessa havaitaan, että maaperä poikkeaa laadultaan luonnollisesta koostumuksesta taikka jos aikaisemmin suoritettuun maantäyttöön on käytetty muita kuin puhtaita maa-aineita, on kaivuunmassojen käsittely selvittävä tontin pohjarakennussuunnitelmassa. Suunnitelma tulee esittää hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista tai jatkamista valvonta- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi.

Energiaselvitys: Energiaselvitys ja siihen liittyvä energiatodistus on korvattava täydennetyllä tai tarkennetulla todistuksella ennen rakennuksen käyttöönottoa.

Tiiveys: Mikäli vaipan ilmavuotoluku on alle 4, tulee päivitetyn energiaselvityksen liitteenä esittää pöytäkirja suoritetusta tiiveysmittauksesta.

Phpela Pelastuslaitoksen lausunnossa asetetut ehdot.

Väyläviraston lausunnossa asetetut ehdot.

Pelastuslaitoksen väestönsuojalausunnossa asetetut ehdot.

Vaaralliset kemikaalit: Vaarallisten kemikaalien (palavat nesteet, nestekaasu, ympäristölle tai terveydelle vaaralliset kemikaalit) varastoinnista, käsittelystä ja käytöstä on tehtävä ilmoitus pelastuslaitokselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista sekä noudatettava, mitä asiasta on säädetty ja määrätty kemikaalilaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

Poistumisopasteet: Uloskäytävien ja poistumisreittien merkitseminen ja valaiseminen on tehtävä noudattaen SM pelastusosaston asetusta ja siihen liittyvää muistiota rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta. Erityissuunnittelijan tulee varmentaa tarkastus rakennustyön tarkastusasiakirjaan. Pääsuunnittelijan tulee varmentaa ko. tarkastusasiakirjaan, että rakennussuunnitelma ja erityissuunnitelmat muodostavat kokonaisuuden, joka on voimassaolevan rakennusluvan mukainen.

Tarkastusasiakirja: Luvassa määrätty tai aloituskokouksessa sovitut rakennusvaiheiden vastuuhenkilöt sekä tarkastuksia suorittavat varmentavat tarkastuksensa tarkastusasiakirjaan.

Siihen merkitään myös rakennuttajan, suunnittelijan, urakoitsijan tai käytetyn asiantuntijan perusteltu huomautus suorituksen poikkeamisesta säännösten mukaisuudesta. Tarkastusasiakirjasta tehdään merkintä loppukatselmuspöytäkirjaan ja sen yhteenveto arkistoidaan lupa-asiakirjoihin.

Rakennuksen käyttö- ja huolto-ohje: Rakennuksen käyttöä varten on laadittava käyttö- ja huolto-ohje.

Katselmuksen tilaaminen: Rakennustyön aikaiset katselmuksat tulee tilata vähintään 2 viikkoa ennen katselmusta. Katselmuksilla tulee olla läsnä vastaava työnjohtaja ja rakennuttajan edustaja sekä esitettävä täytetty tarkastusasiakirja.

Aloituskokouksessa sovitaan edellä mainittujen katselmusten ja tarkastusten suorittamisesta.

Rakennustoimenpide on yksityiskohdissaan tehtävä voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti, sekä hyväksytyjen pääpiirustusten ja erityissuunnitelmien mukaisesti.

Tällä päätöksellä ei vahvisteta suunnitelmissa esitettyjä kantavien rakenteiden mitoitusta eikä huone- ja huoneistoaloja.

Rakennuspaikka on pidettävä rakennustyön aikana siistinä ja muutoin sellaisessa kunnossa, ettei se aiheuta epäsiisteyttä tai rumenna ympäristöä.

Sähkö-, kaukolämpö- sekä vesi- ja viemäri liittymien liittymisestä on sovittava erikseen kunkin verkonhaltijan kanssa.

RAKENNUSTA TAI SEN OSAA EI SAA OTTAA KÄYTTÖÖN ILMAN LOPPUKATSELMUSTA TAI OSITTAISTA LOPPUKATSELMUSTA (= KÄYTTÖÖNOTTOKATSELMUSTA).

Sovelletut oikeusohjeet

MRL 125, 130, 131, 133-135, 141-143 ja 145 §:t.

MRL 175 §.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on katsottava, että rakentaminen suoritetaan maankäyttö- ja rakennuslain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä tämän luvan mukaisesti. Hänen asianaan on myös osaltaan huolehtia rakennustyön riittävästä valvonnasta ja tarkastamisesta.

Rakennustyöt on tämän rakennusluvan perusteella aloitettava 3 vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulemisesta. Lupa raukeaa, mikäli sen voimassaoloa ei jatketa oikeudellisten edellytysten niin salliessa. Työ on saatettava loppuun 5 vuoden kuluessa rakennusluvan lainvoimaiseksi tulemisesta. Lupa raukeaa mikäli sen voimassaoloaikaa ei pidennetä sen voimassaoloaikana.

Lahden kaupungin hallintosääntö (Kv 22.5.2023 § 51)

Maksu

Päätöksestä peritään kunnan hyväksymän taksan mukainen 49758.00 euron suuruisen maksu.